

Egyen épített város

A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG EGYHÁZI ÉS POLITIKAI HETILAPJA

Megjelenik

minden második csütörtökön

ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE 3 PENGŐ
A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG

58141. SZ. POSTATAKARÉK-CSEKKSZÁMLÁJÁRA KÜLDENDŐ
KIADÓHIVATAL BUDAPEST, DONÁTI-U. 49., II. EM. 15

FELELŐS SZERKESZTŐ
ÉS KIADÓ

HÜTTL ÁRMIN
BUDAPEST, I., VERBÓCZY-U. 28

A türelem

Jeremiás siralmi 3. 26: Jó várni és megadással lenni az Ur szabadításáig.

Ha valaki felvetné a kérdést, mi az, amire leginkább szükségünk van, minden egyes az ő pillanatnyi helyzete, lelki állapota, szükségletei és vágyai szerint más és más dolgot jelölne meg, mint reá nézve legszükségesebbet. Vannak azonban dolgok, amelyekre mindannyiunknak mindenkor kivétel nélkül és egyformán van szükségünk, mert bizonyos tekintetben tőlük függ életünk miként való alakulása. Ezek közé a nélkülözhetetlen dolgok közé tartozik az is, melyet a próféta ajánl, ki az idézett szavakban a türelmet és annak gyakorlását köti a lelkünkre.

Hogy a tanács követésre méltó, arra nézve biztosíték a próféta tiszteletreméltó személyisége. Bizonyosak lehetünk, hogy ő csak olyan intést hangoztat, melynek helyes és szükséges voltáról őt magát is az élet győzte meg. És valóban, ha valakinek, néki volt módjában meggyőződni arról, hogy jó dolog várni és megadással lenni, ha valaki, ő megtanulhatta a türelem gyakorlásának szükséges voltát.

Elméletben bizonyára mindnyájan el fogjuk ismerni, hogy a prófétának igaza van, a valóság azonban azt mutatja, hogy ennek az erénynek az emberek közt nem valami nagy a becse. Legalább is kicsi azoknak a száma, akik képesek is az életben a türelem erényét gyakorolni. Érdekes megfigyelni, hogy a maga számára mindenki feltételezi és elvárja másoktól ezt a türelmet, de magától

értetődő természetes dolognak fogja találni, hogy adott esetben az ő türelmének fonala egy-kettőre elszakadt.

Az bizonyos, hogy mi emberek nagyon türelmetlenek vagyunk, nincsen meg bennünk a képesség, de a legtöbbször a hajlam sem arra, hogy a dolgok és események természetes kialakulását kivárjuk. Könnyen megfélekedünk arról, hogy a természeti és a szellemi világnak is örök törvénye, hogy minden dolognak megvan a maga ideje és ha nyugtalan türelmetlenséggel siettetni akarjuk, ugy járunk mint az az ember, ki idő előtt szakítja le a fáról a gyümölcsöt, hogy azután csalódva dobja el, mert ize fanyar, élvezhetetlen. Önmaga fosztotta meg magát attól az élvezettől és örömtől, melynek részese lehetett volna, ha tudott volna türelmet tanusítani. Így szalasztja el mohóságával az élet természetes örömeit, rontja le munkánk magától bekövetkező sikerét, okoz magunknak és másoknak sok bánatot és szomorúságot, szerez ellentétet és bajt a türelmetlenség.

Az igaz, hogy nem könnyű dolog a próféta intésének eleget tenni, akár szenvedő formában nyilatkozzék meg a türelem, az élet bajainak, szenvedéseinek békességes viselésében, vagy a mások iránt tanusított elnézésben, akár cselekvő módon szerepeljen, kötelességeink hűséges betöltésében, munkánk odaadó elvégzésében és az élet küzdelmeiben gyakorolt kitartásban. Mindenkör nagy benső lelkierőt tétel fel, minden erőnknek szüntelen való megfeszítését jelenti, hogy urra tudjunk lenni természetes ösztöneink, hajlamaink,

Meghívó

A budai Luther-Szövetség szombaton, f. hó 21-én délután 5 órakor az Attila-utcai (105. sz.) községi elemi iskolában vallásos estélyt tart, melyen a Trautmann Testvérek négyese énekel, Virágh Jenő s. lelkész bibliát magyaráz és Simonidesz Lajos lelkész és író előadást tart. Erre az estre külön meghívót nem bocsátottunk ki, hanem ez uton hívja meg a Szövetség tagjait, lapunk olvasóit és egyházunk minden hívét az elnökség.

törekvéseink felett, hogy azokat féken tudjuk tartani, irányítani, rendeltetésünk szolgálatába állítani. De aki követni kész a próféta tanácsát, érezni fogja áldását.

Az élettől a bajok, fájdalmak, szenvedések el nem választhatók: a türelem mindazt, ami alkalmas arra, hogy az élet örömeit elhomályosítsa és a boldogságot csökkentse, mint természetes dolgot ellenkezés nélkül, bizonyos lelki derültséggel segíti hordozni és elveszi annak fájó töviseit abban a tudatban, hogy nincs az a szomorúság, mely egyszer meg nem szűnne, nincs az a fájdalom, mely egyszer véget nem érne. Így menti meg a türelem az ember számára az életkedvet, az életben való örömet, mert urrá teszi az embert szenvedései, bajai felett azzal, hogy megérteti azok muló voltát. Akiben van türelem, abban van lelki derültség, az csodálatos nyugalommal a szívében tud haladni az életen végig.

A békés együttélést embertársainkkal is csak az elnézésben megnyilvánuló türelem teszi lehetővé. Mi emberek egymás nélkül el nem lehetünk, mert egymásra vagyunk utalva. Ebben az egymásra való utaltságunkban azonban gyakran kell tapasztalnunk embertársaink hibáit, gyengeségeit, felületességét, sokszor szándékos rosszindulatát is. A türelmetlenség, mely nem hajlandó ezekre tekintettel lenni és velük szemben elnézést gyakorolni, csak kíméletlenebbé teszi az ellentétet, míg az elnéző türelem a legádázabb ellenség kezéből is ki tudja űtni a fegyvert és a legszenvedélyesebb támadást is előbb-utóbb le fogja szerelni.

És a maga egyéni életében, dolgai végzésében is érezheti minden egyes a kitartásban érvényesülő türelem áldott voltát. Az élet mindegyikünkkel szemben több-kevesebb követelést támaszt. Kötelességeket ró ránk és kegyetlen kíméletlenséggel követeli tőlünk azok betöltését, a tőlünk várható munka elvégzését. Megfelelni, helyét megállni, a mindinkább súlyosbodó nehézségekkel megküzdni, a törekvéseink elé tornyosuló akadályokat legyőzni csak az lesz képes, akiben megvan a soha nem lankadó kitartást tanúsítani tudó türelem a dolgokkal, eseményekkel szemben, aki, ha százszor elesik, százegyedszer talpra tud állani és újra és újra nekiállani a reá váró feladatoknak, míg győzelem nem koronázza csüggedetlen fáradozását.

És ez azután hittel fogja hirdetni a próféta-val együtt: Jó várni és megadással lenni az Ur szabadtársáig. —fl

.....

A KIE mozgalom nemzeti konferenciája Kecskeméten
 lesz. A csonkamagyarországi Egyesületek ez évben tartják első konferenciájukat, amelyen a mozgalomnak mindhárom ága, a református, evangélikus és felekezeti közti egyesületek megjelennek, valamint azok, akik az ifjúsági munka iránt komolyan érdeklődnek. A mozgalom Kecskeméten választotta a nemzeti konferencia színhelyéül. Sőt már az időpont is pontosan meg van állapítva: 1931 augusztus 20—23. A rendezést az országos központ irányítja, a kecskeméti munkálatok vezetője dr. Merétey Sándor főorvos, az ottani KIE elnöke. Az előjelek szerint ezer fiatalember megjelenésére számítanak. Minden gyülekezetnek gondoskodni kell arról, hogy képviselve legyen ifjúságunknak ezen a páratlan jelentőségű nagy találkozóján. A nemzeti konferenciával kapcsolatban országos atlétikai verseny is lesz.

A Luther-film

A nagy történelmi filmek sorozatában 1927. óta egy Luther-film is helyet foglal. Felvételére Németországban fél millió márkánál több alap-tőkével külön társaság alakult, szövegét és scenáriumát Hans Kyser, egy Mária-film szerzője írta, ugyanő rendezte a felvételeket is. A technikai szempontból kifogástalan filmet 1927. karácsonya előtt mutatták be.

Mindjárt elindulásakor vegyes hatást váltott ki.

A protestánsok örömmel üdvözölték ezt az alkalmat, hogy hitük nagy hőse is megjelenhetett a vásznon, s legfeljebb esztétikai vagy történelmi részletkérdések szempontjából voltak kifogásaik a film egyes jelenetei ellen.

A katolikusok ellenben első pillanattól kezdve mereven elzárkóztak előle s ahol lehetett, hatósági beavatkozásokkal tették lehetetlenné, hogy a filmet előadják. Így tiltotta be a film bemutatását Nürnberg rendőrfőnöke s az egész bajor kormány azon az állásponton állott, hogy a film előadását sehol nem szabad engedélyezni.

Ezzel az indokolatlan ellenzéssel szemben azután Németország többségben levő evangélikus lakosságának a becsületbeli ügye lett a Luther-film, amelynek az elgáncsolását presztizs okokból nem engedhette. Az »*Evangelischer Bund*« több közleményben és nyilatkozatban foglalt mellette állást s az erőpróbanak az lett az eredménye, hogy a Luther-filmet a német birodalmi kormány az egész Németország részére engedélyezte. Nem anélkül, hogy néhány jelenetet ki ne vágtak volna belőle, amelyek a középkori katolikus egyházra nézve jellemzőek voltak, történelmi igazságuk is kétségen felül állott, de mert sem az engedélyező hatóság, sem a film tulajdonosai nem akarták feleslegesen kihívni a katolikus érzékenységet, inkább elejtették ezeket a film hatása szempontjából nem lényeges részleteket.

Azóta a film sorra járja az országokat. Futott és megy Angliában, megengedték az előadását a nagy katolikus többségű és erős klerikalizmussal rendelkező Franciaországban és más államokban is.

Egy vállalkozó már a múlt évben arra határozta magát, hogy Hans Kyser Luther-filmjét hozzánk is behozza. Mihelyt hire ment, hogy a film hozzánk kerül, nagy evangélikus és protestáns városok mozgósínházai rögtön jelentkeztek a film előadására. Először Békéscsabán akarták bemutatni. Azután jöttek volna Sopron, Miskolc és más városok.

A filmet szabály szerint az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottságnak kellett bemutatni. A bizottság a film előadását nem engedélyezte. Vég-határozatát a következőkkel indokolta:

»A bemutatott képsorozat tárgya Luther Márton élettörténete, gyermekkorától a wittenbergi zavargások lecsillapításáig, illetve a Wartburg-várból való távozásáig. A cselekmények előadása során bemutatott részletképek a bizottság egyhangú elbírálása szerint alkalmasak lehetnek arra, hogy a nézőközönségben általán is a vallásos

érzést bántás és még ezen a hatáson is túlmenően felekezeti ellentéteket keltsenek, vagy kimélyítsenek. Egyes jelenetek az egyoldalú beállítások miatt a nem lutheránus vallásuk szemében bántóak, más jelenetek a film drámai, rendezési vagy színészi hibái miatt éppen az ágostai hitvallás követőinél találkozhathának jogosan vizsztatetszésre vagy okozhatnának csalódást.

Mivel a magyar társadalom felekezeti békének megóvása a köznyugalom és közrend szempontjából elsőrendűen fontos feladat, a bizottság a róm. kath. és ágostai h. ev. egyház részéről szakértőként meghívottak meghallgatása után egyhanguan úgy határozott, hogy a bemutatott képszalagot, mivel a vallásos érzületet sérti és mert a felekezeti béke-megbontással a közrendet veszélyezteti, nyilvános bemutatásra alkalmasnak nem találja és az erre vonatkozó engedély kiadását a 255.000/1924. B. M. sz. rendelet 11. §-ának e) és f) pontjai alapján megtagadja.

A vállalkozó a véghatározat ellen fellebbezéssel élt, de a belügyminiszter is jóváhagyta a film engedélyezésének a megtagadását.

A békécsabai érdekeltség közben minden lehetőt megtett, hogy az engedély mégis kiadassék.

D. Szeberényi Lajos Zsigmond esperes, felsőházi tag pedig a felsőházban is szóvá akarta tenni az engedély megtagadását egy interpelláció keretében. De azután lemondott erről a szándékáról, mert meggyőződést szerzett afelől, hogy a Luther-filmet nemcsak idegenek, hanem főként saját embereink gáncsolták el. Erről az oldalról sem voltak télenek s az esetleg felhangzó kritikai hangok megelőzésére az »*Evangelikus Családi Lap*« febr. 8-ki számában a következő közlemény jelent meg:

»Egyházi lapjainkat ujabban az a hír járta be, hogy a Németországban nagy költséggel készített Luther-filmet a magyar cenzura-bizottság nem engedélyezte, bár a katolikus egyház érzékenységére való tekintettel, több jelenetet előzetesen kivágtak belőle. A hirben igaz az, hogy a cenzura-bizottság a Luther-filmet nem engedélyezte, ennek kizárólagos oka azonban az volt, hogy a protestáns bírálók valamennyien olyan szintelen, erőtelen, történelmileg sem helytálló kidolgozásának ítélték, mely Luther egyéniségét, jelentőségét és a reformáció korát sem jellemzi megfelelően. Olyan üres, hogy a protestáns nézők joggal bosszankodtak volna felette.«

Ez a beállítás nem egészen fedi a tényeket. A cenzura-bizottság a film engedélyezésének a megtagadását a fentiek szerint nem kizárólag a protestáns bírálók és a protestáns nézők vélt véleményére alapította. És ha már az a közlemény a lényegben nem mond igazat, akkor nyugodtan meg lehet kérdőjelezni a »protestáns bírálók« állítólagos véleményét is. Németországban a filmet jó néhány millió evangélikus nézte meg. Berlinben a szakkritika és a publikum egész szokatlan lelkesedéssel fogadta, az »Evangelischer Bund« egyházi presztizskérdést csinált abból, hogy a filmet a katolikus gáncsokkal szemben megvédje, a német nép kormánya a filmet aggályok nélkül engedélyezte és nem félt, hogy az a

német evangélikusokat megbotránkoztatja s hasonló véleménnyel engedélyezték a Luther-film előadását más országokban is. Pont a mi »protestáns bírálóinknak« kell a protestáns népet attól féltetni, hogy bosszankodni fog a Luther-film ürességén?!

A Luther-film elgáncsolása ezen a ponton válik közérdekű egyházi ügyvé. Az, hogy a filmet a cenzura nem engedélyezte, bennünket nem érdekel. Minden film elsősorban üzlet, amiért a mi fejünk nem fáj. Abba is hangtalanul belenyugsunk, hogy a cenzura-bizottság a másvallásuk érzékenységére és a felekezeti békességre való tekintetből tagadta meg az engedélyezést.

Azt azonban sajnáljuk, hogy ehhez a mégis csak a mi szabad élésünkhöz tartozó dolognak az elgáncsolásához »protestáns bírálók« is hozzájárultak. Az az érzésünk, hogy ezek a bírálók illetéktelenül és helytelenül beszéltek és nyilatkoztak a protestáns nézők nevében s hogy protestáns szempontból nem helyeselhető módon tettek olyan cenzurális szolgálatot, amely az evangélikus gondolkozással és egyházunk, valamint evangélikus népünk érdekeivel homlokegyenest ellentétben áll. *Egyházunknak és népünknek ugyanis az a kétségbevonhatatlan érdeke, hogy szabadon éljen, hogy ugyanazok a szellemi, tudományos, propagandisztikus és szórakoztató eszközök álljanak a rendelkezésére, mint más országok evangélikusainak s azokból kiki a saját belátása, lelki szüksége és egyéni gusztusa szerint válogathassa ki azt, amihez kedve és pénze van.*

A Luther-film előadása vagy megnézése nem egyházi érdek és szükséglet, azonban annak semmi értelme és semmi mentsége sincs, hogy ha valakit egy érdekközösség nevében valahova véleményadás végett meghívunk, az csak a saját esztétikai benyomásainak ad kifejezést s elfeledkezik arról, hogy általános szempontok sokszor állnak ellentétben a mi egyéni gusztusunkkal és sokszor követelik tőlünk, hogy hozzájuk alkalmazkodjunk. Kétszeresen sajnálatos az ilyen eljárás akkor, amikor a helyzet azt követeli, hogy illetéktelen nyomásokkal szemben a keresztény ember sokat hangoztatott szabadságáért kell helyt állani. Egy film nem tartozik ugyan az evangélikus vallás-szabadság mindenek fölött megoltalmazandó értékei közé, de nekem is, másoknak is az a véleményünk, hogy *protestáns egyházi embernek soha semmi körülmények között nem szabad magát odaadnia ahhoz, hogy a mi evangélikus vagy protestáns népünk ne láthasson, ne hallhasson vagy ne olvashasson olyan dolgokat, amikkel más országokban élő evangélikus vagy protestáns testvéreink foglalkozhatnak, a multakat hitük erősítésére és öntudatosossá tételére felidézhetik, vagy amikkel egyházunk ország-világ előtt dokumentálhatja eredetének a nagyszerűségét, hitünk hőseinek a nagyságát és hitünknek más nézetekkel szemben való igazságát.*

Ezt vegyék a »protestáns bírálók« tudomásul!

Szimonidesz Lajos

Marnitz Béla, órák és ékszerész hittestvérünk, I., Pálya-u. 1. sz. alá helyezte át üzletét. Ide kéri szíves ügyfeleit és megrendelőit. Pontos munkáért jótállást vállal.

A szenvedésről

Mi keresztyének úgy hisszük és úgy érezzük, hogy az Ur Jézus két nagy örökséget hagyott ránk: a szeretetet és a szenvedést. Mert nekünk a szeretet ott született abban a kis betlehem-i jászolban.

És akármilyen isteni nagy, határtalan volt az a szeretet, amely ott született, nagyobb az örökrész a szenvedésből itt a földön, mint a szeretetből.

Jézus, aki maga volt a szeretet, mégis a legtöbbet szenvedett. S ő így hív minket: Aki én utánam akar jönni, az vegye fel az ő keresztyét és úgy kövessen engem! Enélkül utána menni nem lehet!

A különbség a mi szenvedésünk és az ő szenvedése között az, hogy ő csak miattunk szenvedett, mi pedig ő miatta a mi keresztyén világunkban édeskeveset szenvedünk. Akár érte, akár miatta!

Ez volna pedig a legnemesebb szenvedés. Mert van szenvedés az Isten akaratából és szenvedés embertársainktól. Ebből kétféle van: az igazságos, amikor rászolgáltunk gyengeségünk, hibáink, bűneink által: ez a keservesebb, fájóbb; az igazságtalan szenvedés, amelyre rá nem szolgáltunk, amelyet gonoszság, rosszindulat, kicsinyesség terít ránk. Ez csak ideig-óráig fáj, ennek sebeit oly gyönyörűen, oly édes, jóleső érzéssel, simitással, lágy simogató kézzel gyógyítja be maga az élő Krisztus, az örökké kész és mindig megtalálható Szeretet.

(L. 18, 31—34.) Jézus Jeruzsálembe készül tanítványával, hogy a messiási hivatását véghezvigye s a szenvedések útján haladjon a megdicsőülés felé.

Tanítványai nem értik még meg, mert még nem tudják, hogy Jézus országa nem e világból való s így annak jutalma nem e világnak javából áll.

Jézus a reá váró szenvedéseket előre látva, bátran halad útján. Egyetlen pillanatig sem kételkedik, nem habozik, hanem elutasítja Péter sátáni tanácsát, amely a veszedelmek elkerülését ajánlja. Ez a határozottság, kötelességtudás a mi feladatunk is. Ne tekintsünk félre, ne riadjunk vissza a fenyegető veszedelmektől, hanem haladjunk Istentől vezérelve utunkon, tudva, hogy ha ő megpróbál is, de el nem hagy s a szenvedésekből idején való szabadulást nyújt, a megaláztatás bennünket is felmagasztal.

Egy világhíres költő felejthetetlen történetet írt arról, hogy egyszer egy nagyon fáradt vándor felér a hegy ormára, ledül ott, elalszik és álmot lát. Panaszodik az Urnak, hogy mily nehéz az ő élete keresztje s hogy elfáradt annak viselésében. Engedelmet kap rá, hogy válasszon magának könnyebb keresztet. Válogat, válogat, de egyet sem talál megfelelőt. Mind súlyos, nehéz, földre roskasztó. Végül meglát egy kis keresztet s azt választja magának, a legkisebbet, legkönnyebbet. Választására szelid feddést kell hallania: »Látod, hiszen éppen ez volt a te kereszted, amely ellen annyira zúgolódtál!« Az ember elment és panasz

nélkül folytatta élete útját, panasz nélkül hordozta élete keresztjét.

A zúgolódó ember mi vagyunk. Mi is így zúgolódunk, ha életünk orma felé haladunk keresztünkkel, mint egy tavaszi reggelen a názáreti Jézus a Golgota felé. Ő szóltanul, némán elterült a keresztje sulya alatt, míg fel nem vette azt a Cireneabeli Simon, aki pihentebb izmokkal haladt fel vele a Koponyák hegyére. Mennyivel kisebb a mi keresztünk és mennyivel nagyobb a mi zúgolódásunk!

Bizonyos dolog, hogy keresztünk, szenvedésünk mindnyájunknak van. Hiszen ha keresztünk nem volna, nem is volnánk emberek. Amíg az élet csak derű, boldogság, játék volt, addig nem is számítottunk. Csak a kereszt tesz emberré.

Tagadjuk meg tehát magunkat, hogy Jézust meg ne tagadjuk. Először is meg kell tagadni azt a balga hitet, hogy magunkéi vagyunk. Senki sem jött e világra a saját akaratából. Valaki küldte őt. Aki elküldött, az hivatást adott, aki hivatást adott, az erőt is adott hozzá. Ha ad az Ur bárányt, ad legelőt is! Csak azzal ne áltassuk magunkat, hogy képesek vagyunk magunknak egy mindentől különálló kis világot készíteni, amelynek mi vagyunk a központjai.

A siker, a földi szerencse neveli az egocentrikus életet. S jön egy csapás és egyszerre összeomlik a nagyszerű centrum s mi ott maradunk magunk és senkink nincs, csak a jó Isten.

Kereszt a gyász, amely közelebb hoz Istenehez, kereszt a sikertelenség, kereszt a betegség, keresztje van minden napnak. Annyi keresztje van Istennek, ahány gyermeke. De minden kereszt ugyanarra tanít: Ember, alázd meg magad a földnek poráig és légy engedelmes az Istennek!

Mindezeknek ismeretében feltolakodott mégis minden vallásos lélek rejtekéből az ősidőkben ez a kérdés: Hogy lehet az, hogy az öröm s a fájdalom egyaránt Isten kezéből jó! Így alakult ki a többistenimádás, a hit a jó és a rossz Istentől.

Minél többet látott meg azonban az ember, minél felségesebben bontakozott ki lelke előtt ennek megbonthatatlan egysége, annál bizonyosabb lett, hogy csak egy Ur lehet mindenkinek felett. A tények kényszerítették rá az embert, hogy egy Istent higgyen. Ettől az egy Istentől jön a szenvedés, büntetés és próbaképpen, magyarázták az életnek ezt az ellentmondását azok a lelkek, amelyek először néztek bele az egy Isten hitével a jó és rossz örök ellentétébe. Mennyi panasznak, ellentmondásnak, elégedetlenségnek lett forrásává ez a magyarázat mindaddig, amíg el nem jött Az, aki élete tisztaságával, büntelenségét, csodatévő erejét, Isten iránta való szeretetét csak azért tárta fel a világ előtt, hogy amikor élte végén reászakadt árva fejére minden baj, szerencsétlenség, akkor felfedje a szenvedésnek és a boldogságnak amaz örök titkát, kibékítvén az ellentétet abban, hogy Isten nemcsak bíránk, akinek igazságát és szeretetét nemcsak meglátni kell, de hinni kell benne!

Mennyi szenvedő Jób, mennyi siró zsoltár panasolta tele addig a világba a maga keservét, amíg el nem jött a Jézus Krisztus, minden titkoknak kulcsa.

A jó Istentől van a szenvedés.

Ez a hit úgy bevilágított a régi embereknek rémekkel, a mi szenvedéseinken örvendező gonosz szellemekkel benépesített világába, mint a hajnal az éjszakába.

De ezzel a szenvedés kérdése megoldva nem lett. Minden jót akaró, jóra igyekvő ember lelkében felmerül azonban ez a kérdés is: Miért?

Miért van az, hogy minél nemesebben érez és gondolkodik valaki, annál nehezebb, annál tövisesebb az útja, „Miért hogy felfelé oly nehéz haladni, míg lefelé végtelenül könnyű?”

Miért oly könnyű beszennyeződni s megtisztulni oly nehéz? Miért, miért ilyen a világ, az élet és az ember, ha az Isten a jót kívánja tőlünk, a jót akarja diadalra vinni?

Azért éhezett meg bennünket, hogy felismerjük az isteni mannat, mely olyan, mint a pusztai manna, mely talán évezredek óta hullt, hullt a pusztára. De megismerni csak akkor ismerte meg az agyonsanyargatott zsidó nép, amikor megéhezett!

Hull, hull az áldás a mi életünk panaszos útjára is. Mi mellette, közöttte, rajta járunk sokáig, talán egy életen keresztül, míg egyszer, amikor nem is reméltük, onnan, ahonnan nem is vártuk, meghozta, megnyilvánította a mi mannatunkat: szenvedés!

Mert minden szenvedés arra való, hogy előkészítsen bennünket az áldásoknak az elfogadására. Oh, végtelenül szegény lenne a világ, ha soha meg nem sanyargatta, meg nem éhezett volna az Ur az embereket!

Ugyszólván minden, ami áldás, ami jó, ebből a szenvedés okozta éhségből született.

A mi koldus, éhez, fáz, drága protestáns egyházunk mennyi ilyen áldást hozott nyomorult sorsból kikerülő fiai lelkén keresztül!

A szegénységéből! Petőfit, Aranyt és ki tudja mit rejteget a mi nagy szerencsétlenségünk, a mi nagy nemzeti gyászunk! Egy feltámadást, egy magunk büneire való ébredés, ujjaszületés után!

Hány szegény anyának kellett azért beteg gyermeke ágyánál virrasztani, hány apának kora sirba hanyattatni, hogy ma a Te fájdalomdat csillapítani, betegségedet gyógyítani lehessen!

Hány ember kellett, hogy megéhezzen, hogy a buzából kenyér lehessen!

Mennyi szív kellett, hogy sóvárogjon, bűnös lélek sóhajtozzon, mennyi könny lehulljon, ima felszálljon, mennyi próféta drága vére kiomoljon, azért, hogy eljöhessen a szent éjszaka, hogy eljöhessen a lelkek orvosa, az Ur Jézus Krisztus!

Isten a szenvedések által vezet minket mindmind közelebb magához. Onnan, az ő fényétől megvilágítva látjuk meg a szenvedés igazi arcát, melyet eddig könny és sóhaj, panasz előlünk eltakart.

Isten küldötte a szenvedést! Jön, hogy eloltson minden csalfa fényt és felragyogtasson minden igaz világosságot, mint az éjszaka a csillagokat. Jön, hogy a kereszt megmagyarázza a szenvedés s a boldogság misztériumát. Jön, mert azért küldetett, hogy kemény, de áldott kézzel formálja a lelket annak a hasonlatosságára, kire akkor gondolt az Isten, amikor az embert meg-

teremtette s kinek arcán Isten dicsősége és szeretete azért világol, hogy sötét szívünkön, sötét életünkön átderengjen az a mennyei fény.

Szenvedés az Isten költészeté,

Azokra méri, akiket szeret.

Csak az lehet jó, csak az lehet gyöngéd,

Ki elsírta már minden könnyét

És nagyon sokat szenvedett!

Irta és felolvasta: *Dobrovitsné Traeger Mária*

Istentiszteleti rend a budai ev. templomban

Febr. 20-án, pénteken d. u. 6 órákor bőjti istentisztelet.

Február 22-én 9 órákor ifjúsági istentisztelet: Reif.

11 órákor magyar istentisztelet: Fürst Ervin h. lelkész.

Február 27-én pénteken d. u. 6 órákor bőjti istentisztelet.

Március 1-én 9 órákor ifjúsági istentisztelet: Gaál.

10 órákor német istentisztelet: Fürst Ervin h. lelkész.

11 órákor magyar istentisztelet: Virág Jenő s. lelkész.

Minden szerdán d. u. 6 órai kezdettel a bécsi kapu-téri ev. iskola tanácstermében **bibliórát** tartunk, amelyre híveinket ezuton is szeretettel meghívjuk.

Kereszteltük: Hübscher Erzsébetet.

Eskettük: Horváth Józsefet Ott Ilonával.

Temettük: Özv. Balgács Lőrincné, Szigethy Istvánt, özv. Nagy Istvánnét, dr. Pröhle Vilmát.

A folyó évi **konfirmációi oktatást február 24-én, kedden délután 4 órákor** kezdjük meg bécsi kapu-téri iskolánk tanácstermében. Felkérjük híveinket, hogy konfirmációköteles gyermekeiket beírni és az órák pontos látogatására buzdítani sziveskedjenek.

Az orosházai ev. egyház szomorú szívvel jelentette, hogy **Molnár Imre ev. igazgató-tanító**, a békési ev. egyházmegyei tanítóegyesület alelnöke, életének 54., áldásos tanítói munkásságának 34. évében f. hó 9-én rövid szenvedés után az Urban csendes elhunyt.

Legyen emléke áldott!

A budai Luther-Szövetség február 7-én rendezett kulturdélutánján, az Attila-utcai elemi iskola egyik osztályát zsufoltságig töltötte meg az előkelő közönség. Jól esett látnunk a megjelentek között Sándy Gyula ömértóságát, volt egyházfelügyelőnkét is. Kivüle a budai evang. inteligencia színe-javából álló társaság vett részt a kulturdélutánon, oly szép számban, hogy az alkalomról-alkalomra növekvő résztvevők befogadására már szinte szüknek bizonyult a tanterem.

A kulturösszejövételt, a szöv. gyengélkedő elnöke távollétében Borbély Ilonka, a kulturbizottság lelkes vezetője nyitotta meg. Majd a szöv. férfikara kellemes éneke után Hüttl Ármán vallásánár Bibliát magyarázott. I. Thess 4, 13—5, 11. alapján a lélek halhatatlanságáról, az ebből következő kötelességeinkről, a ker. embernek Krisztus eljövételébe s a tulvilági életbe vetett hitéről beszélt meggyőző közvetlenséggel. Azután Traeger Mária tartott gondolatokban s költői képekben gazdag, értékes felolvasást a szenvedésről. Végezetül Auer Kató operaénekesnő (Stradella: Pieta Signore) művészi szép énekében gyönyörködhettek a jelenlévők.

»**Pezenhoffer mester tiszta munkát csinál**« címmel már december derekán terjedelmes cikket kaptunk, mely Pezenhoffernek, a Magyar Kultura december 5-i számában közzétett vádjával behatóan foglalkozik. Minthogy az egész cikket helyszüke miatt nem közölhetjük, csak röviden térünk ki rá, hogy ne mondhasa senki, hogy nem akadt az egész evangélikus közvéleményben egy hang sem, mely a merész gyanúsítás ellen szót emelt volna. Pezenhoffer bírálhatja a református testvérek ünnepét, melyet a Kálvin-téri templom százéves fennállása alkalmából ülték és azután azt írja, hogy olvasta egy protestáns püspöknek a kommunizmus alatt kelt és sajátkezüleg irt levelét, melyben egy a kommunizmusban vezető szerepet játszó ismerősétől azt kéri, hogy folyósítják-e neki a teljes püspöki nyugdíjat.

Ha nem, akkor szakít a lelkészi pályával és felajánlja szolgálatait a kommunista agitátorképzés terén. Hozzáteszi még, hogy a környezetében lévő lelkészek is mind ajánlkoznak egynek kivételével. Minthogy Pezenhoffer hozzáteszi, hogy nem Baltházár püspökről van szó, a gyuanz tehát arra a három protestáns püspökre esik, akik már akkor is püspökök voltak és akik mind evangélikusok. Cikkirőnk kifejezi azt a meggyőződését, hogy nem volt és nem lehetett olyan ev. püspök a kommunizmus idején, aki ilyen levelet irt volna és felszólítja Pezenhoffert, hogy mondja meg nyíltan: »mit tud és birtokol, mit olvasott és őriz?«

Véleményünk szerint az ilyen vakmerő gyanúsítás az igazi tekintélyrombolás és a legsúlyosabb támadás a felekezeti béke ellen. *Felszólítjuk Pezenhoffert jótiszteletű urat, tisztázza ezt a vádat, melyet tiszteletreméltó vezető egyházi férjakra ellen emelt! Közzölje azt a levelet, melyet birtokol, vagy nevezze meg azt a személyt, akire vádját értette és álljon férfiasan helyt, ha koholmányoknak vagy megtevesztésnek áldozata lett!*

A győri »Evangélikusok Lapja« dr. lándori Kéler Bertalan cikkével kapcsolatban kérdőre vont bennünket, hogy ki az a segédlelkész, aki kétszer is elvált. A kérdésre csak annyit, hogy a cikk írója és mi is a könnyelmű válaszok kérdését csak elvi alapon tárgyaltuk. Egyáltalán nem akartunk vele senkit pellengérré állítani, még kevésbé szándékoztunk vele bárkinek egyénileg kellemetlenséget okozni. Hogy van-e kétszer elvált segédlelkész, azt nem tőlünk kellett volna tudakolnia, hanem a cikk írójától. Egyébként a cikk írója való irt, mert ilyen segédlelkész csakugyan van, sőt azt is megírhatjuk, hogy közben — értesülésünk szerint — az illető ellen eljárás is indult.

Több kérdezősködő hívők kíváncsiságának kielégítésére közöljük, hogy a legutóbb megejtett egyházközégi választás idején 1422 férfiádfizető egyháztag volt a szavazók lajstromába felvéve. Ezek közül 826 férfi szavazott le. Hogy mennyi volt a szavazati joggal bíró nők száma, arra nézve nem állott hiteles kimutatás rendelkezésünkre. Csak annyit tudunk, hogy 669 női meghatalmazás volt érvényes. A szavazásnál 555 női szavazat érvényesült. 38 férfi két nőtől is kapott meghatalmazást, de csak egyet érvényesíthetett. Így tehát 38 olyan nő nem gyakorolhatta jogát, aki egyébként szeretett volna szavazni. Ennek magyarázata pedig az, hogy ez a 38 férfi úgy viselkedett, vagy nyilatkozott, hogy több-kevesebb joggal mindkét párt a maga hívének könyvelte el és adott neki meghatalmazást. Ez a tény is mutatja, hogy mily égetően szükséges választójogunknak olyan reformálása, hogy a nők is közvetlenül, személyesen gyakorolhassák szavazási jogukat, hogy akarataik hamisítatlanul érvényesülhessen és mindenféle visszaélés az ő nevükkel, mely a mostani törvény keretén belül lehetséges, már előre is lehetetlen legyen.

Budai ev. táncestélyre szóló meghívót mutatott nekünk több barátunk, így többek között: (Sándy Gyula és felesége, dr. Szeihlo Aladár és felesége, Harsány Oszkár és felesége, dr. Traeger Zsigmond, dr. Horváth Kornél, dr. Hank Alajos, dr. Hank Jenő, Trautmann Résző, Daubner Erzsébet stb.) és megütközéssel mondták, hogy nevüket a védnők, háziasszonyok, rendezők névsorába felvették, anélkül, hogy ehhez ők engedélyüket vagy beleegyezésüket adták volna. Más barátaink az »evangélikus« jelzőnek használatát kifogásolták azzal az indoklással, hogy evangélikusok ugyan rendezhetnek táncestélyt, de evangélikus táncestélyt legfőleg az egyházköziség rendezhetne szabályszerű közgyűlési határozat alapján, ha az jogerősen létrejöhetne. Arra is felhívták figyelmünket, hogy ezt az estélyi játékokra célra rendezték, egy ösztöndíjalap létesítésére és a kifogás abból állott, hogy az egyháznak van munkaprogramja, mely az egyház által megoldandó feladatokat sorrendjét állapítja meg.

Ebben pedig első helyen áll az orgona megjavítása, harangok beszerzése, a hősök emléktáblájának felállítás és így egy új célnak megjelölése, mint ebben az esetben is történt, hátráltatja az egyház anyagi feladatainak megoldását. Végül felhívták figyelmünket arra is, hogy a nyomtatott meghívón középiskolai tanulók is szerepelnek, ami ellenkezik az iskolai rendtartással és a felügyeleti hatóságok érvényben levő utasításaival. Őszintén sajnáljuk, hogy ezen táncestéllyel szemben olyan sok kifogás merült fel tiszteletreméltó komoly személyiségek részéről. Feltesszük, hogy a rendezők legnagyobb része nem ismeri egyházunk életét és így jóhiszeműen történtek a kifogásolt dolgok.

A magunk részéről azonban elvi alapon nem vagyunk barátjai annak, hogy mulatságba jótékony célra való hivatkozással hívják az embereket és vegyék be egyházunk nevét. Aki jótékonykodni akar, tegye azt tisztán és önzetlenül Isten dicsőségére és szenvedő vagy szűkölködő felebarátjai javára. Aki pedig mulatni akar, mulasson nyíltan, örüljön jó sorsának, mely még e szomorú időkben is, hol oly sok ember nem tudja családjának becstelens munkálat megkeresni a mindennapi kenyeret, őt kiváltságos jóléthez helyezte, de ne keressen senki mulatozásaira semmi kegyes célt vagy jogcímet. Mi nagyon helyeseljük Puky Endrének, a református testvéregyház kiváló tagjának eljárását, ki a maga részéről kijelentette, hogy semmiféle bálra vagy mulatságra szóló védnöki felkérést nem teljesít, hanem a nyomor enyhítésére szánt adományát közvetlenül fogja átadni azoknak, kik aztán az egészet a kijelölt célra fordítják. Ez evangéliumi eljárás. Ily szellemben járt el Harsányi Oszkár testvérünk is, ki szintén a védnők között szerepelt tudta és beleegyezése nélkül és a 10 pengő védnöki díjat, hogy senki szűkkeblűséggel ne vádolhassa, a HÉV. javára befizette.

A Varsányi-párt febr. 8-i akciója. E hó 8-án templomunkban Németh Károly lébényi lelkész, győri esperes mondta a rádiós istentiszteletet a prédikációt. Szereplésével kellemetlen incidens kapcsolódott össze. Két nappal előjövetele előtt ugyanis a következő nyomtatott levelezőlap ment ki egyes egyháztagokhoz:

»Kedves Hittestvérek!

Február 8-án rádiós istentiszteletünkön Németh Károly espereslelkész fog budai templomunkban prédikálni, aki elnöke a győri egyházmegyei törvényszéknek, amely lelkészkünk fegyelmi ügyének elintézésével van megbízva. Bizalommal kérjük azért kedves Hittestvéreinket, jöjjenek el mind a templomba, hogy istentisztelet után a tornateremben Németh Károly elé járulhassunk és őt bizalommal és egyben a legnagyobb nyomatékkal megkérdessük, hogy lelkészkünk fegyelmi ügyét a legsürgősebben intézzék el.

Németh Károly budai látogatása soha vissza nem térő kedvező alkalom lesz arra, hogy a törvényszék elnöke saját szemével láthassa, hogy a budai hívek tulnyomó nagy többsége változatlan szeretettel ragaszkodik lelkészéhez és nem óhajt mást, csak azt, hogy dr. Varsányi Mátyas szeretett lelkészkünk mielőbb visszatérjen hivatalába.

Budapest, 1931 február 6. Hittestvéri üdvözléssel a Varsányi Párt vezetősége.

Pótlólag kézírással még ez áll a lapon: »Kérem az ismerősöket is meghívni!«

A felhívásra »a soha vissza nem térő alkalom« körülbelül negyven Varsányi-párti férfi fogadta meg, mert az istentiszteleten ennyivel többen lehettek jelen a szokásosnál. Ebből ugyan nem látszott, hogy a »budai hívek tulnyomó többsége« változatlan szeretettel ragaszkodik lelkészéhez. A tornaterem nem állott istentisztelet után a Varsányi-párt rendelkezésére, mert az egyházi épületekkel nem a párt rendelkezik s mert a párt a termet erre a célra az egyház előljárásgától idejében elfelejtette elkérni. Ellenben a lelkészi hivatalban Németh Károly esperes előtt vagy husz Varsányi-párti hívő megjelent s ezek élén Demel Aladár egyházközégi felügyelő beszélt a törvényszék elnökkel és kérte az ügy mielőbb való elintézését.

Ez a deputációzás többfelől élénk beszéd tárgyául szolgál gyülekezetünkben. Nekünk az a véleményünk, hogy ez az incidens sokban hozzájárul egyházunkban az eszmék tisztázásához. Mindenekelőtt tisztázza azt a kérdést, hogy alkotmánypárt vagy Varsányi-párt-e az a párt, amely többségi joggal kiszorította egyházunknak azokat a vezetőit, akik egy emberöltőn át fáradtak és dolgoztak egyházunk felvirágoztatásáért. Eddig tagadták, most azonban kiderül, hogy mégis csak van Varsányi-párt. Sajnálattal látjuk, hogy egyházunk újonnan választott felügyelője ennek a Varsányi-párt részéről kezdeményezett akciónak a vezérszónokaként lépett fel.

A szétküldött levelezőlappal megállapítjuk továbbá azt, hogy a Varsányi-párt alkotmánytisztelete egy bíróság előtt levő ügyet, amelyben a jognak, a törvénynek és az igazságnak kell minden idegen és illetéktelen befolyástól mentesen diadalra jutnia, tömegesödület, deputációzás és bizalmi tüntetés tárgyává akar tenni és tesz, amivel gyülekezetünket oly színben tünteti fel, mintha annak »tulnyomó nagy többsége« az ilyen eszközökhöz való nyulatás helyeselné. A lelkész fegyelmi ügyének a mielőbb való elintézése csakugyan fontos ügye budai egyházunknak. De az

elintézés sürgetésének nem az a módja, hogy mikor a győri egyházmegye törvényszékének az elnöke a budai templomban hivatalos tárgyalatot végez, akkor ezt az istentiszteletet demonstráció szolgáivá tegyék, az elnököt tömegesen megrohanják és a »legnagyobb nyomatékkal« (miben áll ez a nyomaték?) kérjék tőle az elintézés. Még kevésbé illik alkotmányhú, törvénytisztelő evangélikusokhoz, hogy az elintézés mikéntjébe belebeszéljenek. A bíróság bizonyítékok és törvények keretén belül esküje és lelkiismerete által kötve íté. Legkevésbé van szüksége ilyen »nyomatékos« elintézési módban való részvételre gyülekezetünk felügyelőjének, aki akár a maga, akár az egyháztanács, akár az egész gyülekezet nevében megfelelő formában eddig is kérhette volna s ezután is bármikor kérheti az elintézés sürgetését.

Ez az incidens alkalmat ad nekünk arra, hogy most újlag megállapítsuk azt, amit minden a budai ev. egyház dolgoival csak félig-meddig ismerős amugy is tudott, hogy az a párt, mely december elején, az egyházközségi választás előtt »alkotmánypárt« néven akart szerepelni, valójában nem más, mint Varsányi-párt, mert dr. Varsányi Mátyás sok-sok személyes utánjárással gyűjtötte össze tagjait, a választások idején is párhelyiségükön a Varsányi-párt felírás volt a kapura kitéve és egész működése nem az egyház érdekét, hanem kizárólag a lelkész személyes érdekét tartotta szem előtt.

Több tisztelt hitvestérnek!

Igazuk van. De igaza van a nagyfiszteletű szerkesztő urnak is, mikor egyelőre, míg lapunk terjedelemben meg nem erősödik, nem foglalkozik a beküldött cikkekre mértékben azokkal az elszomorító berágódásokkal. Szó sincs róla: nem való az, hogy az egyház pénzén és áldozatos előfizetési pénzekben fenntartott egyház lap politikai választások alkalmából szavazatfoglalásra vesse ki hálóját a jézusi vizekről sekélyes vizekre evezvén. Nem való az sem, hogy ugyanilyen áron fenntartott más lap ama bizonyos szépirodalmi rávezető módszerre térve az evangélikus kis Ferkókat arra buzdítja, hogy büszkén — vagy nem büszkén — vállalják az *eretnek* nevet.

Itt azonban ellencikknek nem segítenek. Itt csak az segítene, ha a kis Ferkók hozzátartozói, nevelői, tanítói közvetlenül kérnék az írókat, hogy: inkább ne! Hadd jöjjenek rá arra, hogy mit cselekszenek. De ha ezt nem akarják megtenni, akkor világosítsák fel a maguk kis Ferkóit arról, hogy mi az az eretnek. Herezisz görögül annyit tesz, hogy: tévitan. Ebből lesz a görög-latin heretikus szó: tévelygő. A heretikus szóból formálta a magyar ajak az eretnek, a tévtanokövető szót.

Ha az a kis Ferkó vállalja az eretnek megcsufolását, akkor ezzel implicite tévtannak ismeri el szent hitünket.

Nincs megbocsájtathatatlannabb bűn a fölösleges ostobaságnál. A kis Ferkókba nem szabad fölösleges ostobaságot nevelni! Ahogy a török időben eleink inkább felkoltatták volna magukat, semhogy kutyahitűeknek vallják magukat, nem keresztényi alázat és békességkeresés, hanem hűtlen hipokrizis lenne a kis Ferkóktól az, ha vállalnák, hogy az ő hitük tévhit, ők pedig eretnekek.

Ha még olyan udvariasan is, de a leghatározottabban utasítsák el maguktól, sőt utasítsák vissza az eretnek szidalmosztót, bárki illesse is őket és bármilyen, ha még oly tréfás formában is talán ezzel. Erre méltóztassék őket nevelni!

Ami pedig illeti az egy szájból egyszerre melegét és hidegét is fujni akarást azzal, hogy egy lélekzetvétellel háborognak — nem: háborítanak, csak háborognak — a római katolikus testvéreink által Budapesten a Ferdinánd-terre tervbe vett Reviziós-templom építése ellen és ugyanakkor a felekezeti békesség megbontói ellen is, ez már régen az akaratlan humor terelélépés.

Az igazi felekezeti békességkeresés Raffay püspök urnak a deákterei templom centenáriuma tartott hálás megemlékezése azokról a római katolikus főpapokról, kik áldozatkészségükkel segítettek felépíteni Istennek ezt a házat.

Bizony jó lenne és ideje is már, hogy annyira megerősödnék ez a kis lap, hogy a haragoknak vaklármával félreverőit a legkisebb kondításra is már szemükön érinthetné, hogy lássák: mit cselekszenek?

Mindenből talán már mégsem lehet riadómegefvást lapcikkbe szedni. Ki fog nekik itt csatasorba állni, ha egyszer komoly hívásra harsan a kürt? Talán nem is gondolnak arra, hogy fordulhat ám úgy is, hogy a sor erre kerül.

Vagy bánják is ők! A jelent kell kiélvezni apró büzbombák sütögetésének örömeivel.

Hála Istennek, hogy számantarthatjuk már, mert a tulsó oldalon is már ismerik a maguk önömagukkal hadakozó, de örökké lyukba találó tekepályagolyóit. Van védekezés ezek ellen is: kifutni őket! Megállnak maguktól, mielőtt rájönnek — és rájönnek! — hogy nincs mondanivalójuk és amit mondanak, igazán, de igazán nem mondanivaló. Tehát a kérdések foglalatja ez: kritikával olvasni őket és fokozott kritikával olvastatni a kis és nagy Ferkókat!

Annyira már vagyunk, hogy mégis csak mindent még sem hagyunk magunknak beadatni. Ezek az idők... hol vannak már ezek?

Azonban a tallózást, a gyomlálást csak tessék szívesen folytatni a magunk kertjében is, mert egyszer csak mégis erőrekapunk annyira, hogy helyet szoríthatunk a kritikának.

Békesség velünk!

Immendingen Mihály.

A lengyel közoktatásügyi miniszter — megtudván, hogy a felsőbb osztályoknak szánt román. kath. egyháztörténeti tankönyvből új kiadás készül — azt a kívánságot fejezte ki, hogy a Lutherre vonatkozó részleteket úgy kell átalakítani, hogy azok ne legyenek sértők a protestáns lengyel honfiakra, mert különben a könyvet nem fogja engedélyezni. — Jó volna, ha a magyar közoktatásügyi miniszter is érdeklődne a különböző vallásfelekezetek történelmi tankönyvei iránt és gondoskodna arról, hogy se a történelmi igazságot, se a felekezetek között való békességet károsodás ne érje.

Nagy karácsonyi örömet szerzett szüleinek egy Ausztráliába került magyar ifju az utolsó karácsony alkalmával. Néhány éve állást kapott, mint mérnök, egy vállalatnál. Hamarosan otthonos lett, beleélté magát a viszonyokba és önállósította magát. Karácsonykor előszóval akarta szüleinek jókívánságait kifejezni és azért írásban jóelőre értesítette őket, hogy mely órában tartózkodjanak a telefonkészülék mellett. A szülők érthető megindulásban várták a felhívást, de az nem következett be. Ellenben néhány óra múlva értesítést kaptak a londoni postaigazgatóságtól, hogy a nagy karácsonyi forgalom miatt nem sikerült a kapcsolást létrehozni, de másnap megkísérik újból. És másnap sikerült. Karácsony másodnapján délután 4 órakor beszélt Ausztráliából Budapesten lakó édes szüleivel telefon útján a hálás gyermek, ki a technika csodálatos vívmányát felhasználta édes szüleinek megörvendeztetésére. Boldog szülők, kiket ilyen gyermekkel áldott meg az ég és áldott fiu, ki így szereti édes szüleit. Ahol Jézus szelleme él a családban, ott terem ilyen boldogság és áldás.

A francia protestantizmus belső missziói nagy intézménye, a »La Cause« (az ügy) február 18-án előadta Párisban a Luther-filmet, melyet Svájcban és a Német-birodalomban nagy sikerrel adtak elő mindenfelé.

Franciaországban az új évvel megkezdte működését a szépművészet ápolására egy »francia protestáns művészet« nevű társaság, mely tagjai között, az iskolákban, az egyházban és a legszélesebb körökben a műizlet akarja fejleszteni és a képzőművészetet akarja támogatni. Vándorkönyvtárt állít fel és előadásokat rendez a művészetéről. Rendez tárlatokat kül- és belföldön és jutalmakkal ösztönzi a művészeket. A társaság a szerzett műtárgyakat kisorsolja tagjai közt.

A lyoni ref. egyház hat lelkésze által vett részt azon a gyászistentiszteleten, melyet a 23 életmentő hős temetősek a román. kath. székesegyházban tartottak. A hat lelkész, amint a székesegyházba lépett, egy pap fogadta és a főoltárhoz vezette, ahol maga Maurin bibornok végezte a gyászszertartást; letérdelve a nemzeti lobogóval betakart koporsók mellett az ő imádságuk egyesülhetett a római kath. papság és a templomot szorongásig megtöltő hívek imádságával. A ceremóniák és a dogmák korlátain túl a keresztényen hívek imádsága egyesült a Keresztrefeszített lábánál. (Le Temoignage dec. 16.)

Anglia népének vallásával foglalkozott a minap egy jezsuita és megjövendölte, hogy Anglia népe a román. kath. egyház és egy modern típusu protestáns egyház között fog megoszlan. Egy anglikán egyházi férfiú erre a megállapításra így válaszolt: »A vallás nem kaszárnya, sem gyári üzem.« A vallás élet, még pedig lelkiélet, melyet nem lehet egységes szervezetbe vagy fegyelembé szorítani. Mire voltak jók a román. kath. egyházak az inkvizíció

máglyái, vepadjai és egyéb kinzószerszámai? Mit ért el velük? Kifejteni egy vallást, melynek feladata a léleknek megnevesítése és azután feltételül szabni, hogy az egyén szellemi öngyilkosságot kövessen el és szellemileg nullává alacsonyodjék, ez nem szolgálhat a vallás terjesztésére. Róma mindig fog a szellemek egy bizonyos fajtájára hatást gyakorolni, de a brit nép nem képviseli ezt a fajtát és mint nemzet mindig ellene állt a római propagandának. (Evangélicai Christendom nov.—dec. száma.)

A «Pravda» beszámol egy körkérdésről, melyet Moszkva munkásaihoz a vallás dolgában intéztek. 12.000 kérdő ívre csak háromezer felelet érkezett. Ezekből 88.8% vallotta magát ateistának és 11.2% hívőnek. A kommunista munkások között, kik e három ezerben szerepelnek, csak 1.1% a hívő, a pártion kívüli munkások között 15.9% hívő. A kommunistaifjúság között egyetlen hívő sem akadt. Huszonkétéves korig a hívők száma 2.7%, 29 évig 4.6%, 39 évig 10.1%, 49 évig 22.4% és ötven évtől kezdve 35.1% a hívők száma. A nők között háromszor annyi a hívők száma, mint a férfiak között. A Pravda sürget, hogy még nagyobb erővel viseljék a vallásellenes háborút. (Le Temoignage febr. 3.)

Hegyen Épített Városra adakoztak: vitéz Áts Sándor Béla 6, August Józsefné 6, özv. Alberti Ernőné 6, özv. Bánhegyi Aladárné 3, Benczur Valdemár 6, Beer Sándor 3, Béli Sándor 6, özv. Buza Kiss Jánosné 6, Boor László 0.50, Csáder György 6, Csepcsányi Blanka 3, Dörre Endréné 3, Draskóczy Lajos 10, Eöry Imre 2, Fried Lipótné 1, Gamauf Gyuláné 6, özv. Geduly Lajosné 6, Gyenes Dezsőné 3, H. O. bálvédnöki díj megváltása fejében 10, dr. Havas Jenő 6, Hazay Ödön 3, özv. Jely Jánosné 3, dr. Kardeván Károly 3, Karnik Gyula 6, Károlyi Sándorné 3, Kosztolányi Attila 3-10, Kosztra Pál 3, dr. Kozma Antal 10, Krompecher Jenő 6, vitéz Lenky Leidenberger János 6, Leiflich Henrik 1.50, Lukász Anna 3, Martin Ferencné 6, dr. Martin György 6, dr. Mikler Gusztáv 3, Pap Elek 10, Pataky Jánosné 3, dr. Pazár Zoltán 6, Pippig Rezső 3, dr. Pukánszky Béla 2, dr. Raisz Béla 10, Rell Béláné 1.50, Révész Béláné 10, Rudnay Piroska 6, Schneider Károly 6, Sevcik Gáspárné 6, Stampf Karola 6, Szabó Sámuel 3, Szücs Ernőné 6, özv. Szücs Gáborné 3, Széll Zoltán 3, dr. Thirring Lajos 2, dr. Thébusz Aladár 3, Trebuss Pál 3, dr. Ugrík Kálmán 6, dr. Uhlmann Lajos 20, Wachter Józsefné 1.50, Wayand Antalné 3, Wohlfart Henrietta 6 pengőt.

Tagsági díjat fizettek: Benczur Valdemár, Csáder György, Csáder Györgyné, Durst Ervin, dr. Havas Jenő, dr. Hajós Lászlóné, Kosztolányi Attila, Krompecher Jenő, dr. Pazár Zoltán, Petrik Jolán, Pippig Rezső, Soltész Mária, Szücs Ernőné, dr. Thirring Lajos, dr. Thébusz Aladár 2—2

Adomány a Szövetségnek: Krompecher Jenő 2 P.

Az Ő nyomdokain vagy Mit tenne Jézus? Sheldon M. Károly világhírű műve ismét megjelenik. A komoly keresztény embernek talán sohasem volt nagyobb szüksége arra, mint most, hogy cselekedetét és egész életét a legfőbb Irányító és a legjobb Utmutató szerint rendezze be. Ennek többféle eszköze van, melyek közül az olvasás bizonyára a legcélravezetőbb. A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság régi s egyik legfőbb törekvése mélyen szántó, nemes irodalmi termékek nyújtása s ezért a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Részvénytársasággal karöltve immár harmadik kiadásban jelentette meg Sheldon M. Károly: »Az Ő nyomdokain, vagy Mit tenne Jézus?« című világhíres művét. Amikor ezt lapunk olvasóinak igen becses tudomására hozzuk, szíves figyelmüket felhívjuk arra, hogy a mű finom regénynyomó papíron 8-adrét alakban 168 oldal terjedelemben jelent meg. Bolti ára P 2.50. Megrendelhető: Bethlen könyvkereskedés, Budapest, IX., Kálvin-tér 8. Telefon: Aut. 850—53.

Elaszban és Lotharingiában a kormánynak legutóbb kiadott rendelkezése szerint külföldi származású lelkész istentiszteletnél vagy egyházi jellegű összejövetelnél csak akkor szólhat fel, ha erre külön hatósági engedélyt nyert és külföldi lelkészek utlevelét csak abban az esetben láttamozzák, ha kötelező ígéretet tesznek, hogy Elasz-Lotharingiában nem fognak szónokolni.

Bern városának új egyházi szabályzata október 26-án lépett életbe. Ez nagyon kiszélesíti a nőknek egyházi jogait. Ezentul a berni ev. nők nemcsak választók, hanem választathatók is és résztvehetnek az egyháztanács és a bizottságok munkájában. A berni tartomány falusi egyházai a régi

szabályzat mellett maradtak, mely a nőket kizárja az egyházi kormányzatból. (L'Eglise Nationale.)

Az európai vasárnapi iskolai munkásoknak — üdv! A Vasárnapi Iskolai Világszövetség Brit Osztálya nevében szíves szeretettel hívjuk meg egész Európa nemzetek vasárnapi iskolai vezetőit és tanítóit, hogy vegyenek részt az Első Európai Keresztény Nevelésügyi Értekezleten, mely Magyarország fővárosában, Budapesten 1931. augusztus 11-től 16-ig tartatik meg.

A keresztény nevelés arra törekszik, hogy a gyermekeket és az ifjúságot a Jézus Krisztusban megjelent Istenről való éltető és megtartó tapasztalatra vezesse, hogy a saját egyházukhoz való hűségére nevelje, hogy mindjobban elmélyedő közösséget a Krisztussal fejlesszen ki, ami majd kifejezést talál a krisztusi élet magatartásában és szokásaiban a mindennapi életben is és minden emberi vonatkozásban; továbbá, hogy beléje oltsa a Bibliához való szeretetet, mint amelyben megvannak az élet és magatartás irányító elvei.

Mindennek újból való szemléltetése végett, valamint szerte az egész európai kontinensen sok vasárnapi iskolai vezérérffiu által kifejezett erős vágyának megfelelően hívjuk össze ezt az első, egész-európai értekezletet.

A tárgysorozat beható módon gyakorlati lesz és a keresztény nevelésnek sok olyan mozzanatát fogja felölelni, ami az ifjúságot érinti.

Magyar vendégszeretetet nagy szíveséggel ajánlotnak fel és a jönni szándékozó küldöttek biztosak lehetnek, hogy meleg »Isten hozott« várja őket.

További részletekkel megkeresésre szívesen szolgál: a Vasárnapi Iskolai Világszövetség főtitkára, 70 Bothwell Street Glasgow. Rank J. Arthur, a Brit Osztály elnöke, Kelly James, főtitkár.

Hill Otti ruhaszalonjában II., Fő-u. 7. I. em. 12., jutányosan vállal alakítást, varrni és szabni is tanít.

Bácsy Péter mészáros- és hentesmester, II., szénatéri piac, fióküzlet II., Medve-utca 19, ajánlja elsörendű áruit, kéri hitelevéreknek jóindulatu támogatását. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Krausz Rezső kályhámester II., Csalogány-u. 50, aranyéremmel kitüntetett, 75%-os hadirokkant hitelevérünket támogassuk, ki jól és olcsón dolgozik. Telefon: 546—67.

Dr. Batizfalvy főorvos, fogorvos, vállalkozik fog- és szájbetegségben szenvedő egyháztagjaink szakavatott, gondos és mérsékelt áron való kezelésére, mindennemű fogpótlásainak ellátására. Szükség esetén részletfizetésre. Forduljunk hozzá teljes bizalommal. Múzeum-körút 27. sz.

Vermes Mátyás mészáros és hentes, Attila-körút 14. sz. (Auguszt-udvar) ajánlja debreceni módon pácolt, füstölt áruit, valamint nyers friss áruit. Kéri a hitelevérek szíves pártfogását.

Orosz csikó, pézsmabundák

leltári olcsó árban

Somogyi szücs szőrmeszalonjában

VIII., Rákóczi-út 23. félemelet (Uránia mellett)

40 éves evang. cég

Telefon: J. 363-14

Első Magyar
Általános Biztosító Társaság

Alakult 1857-ben. — Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

A legrégibb és legnagyobb magyar biztosító intézet

Az evangélikus egyháznak harminc év óta szerződéses biztosító társasága

Fiókjai vannak az ország egész területén.

Elfogad biztosításokat a következőkre:

Emberélet és baleset, tűz, jég, üveg, autó, géptörés, betörés, pénztári kiküldött kirablása, szállítmány, utipoggyász, értéküldemény, állat és szavatosság.